

Groningen, 15 mei 2018

Geachte mevrouw Van Engelshoven,

Graag reageert de Kunstraad op uw visiebrief 'Cultuur in een open samenleving'.

De Kunstraad Groningen is sinds 2006 actief als adviesorgaan voor kunst en cultuur in de stad en provincie Groningen. De Kunstraad informeert, adviseert, stimuleert het gesprek tussen de culturele sector en overheden en bevordert de discussie over de rol van cultuur in de maatschappij. De Kunstraad doet dit vanuit een onafhankelijke positie waarin het belang van de ontwikkeling van de sector centraal staat. Uniek in Nederland omdat de Kunstraad twee overheden adviseert en tevens fungeert als één subsidieloket voor aanvragers van culturele projecten uit de stad en de provincie Groningen. Vanuit dit perspectief geeft de Kunstraad u graag het volgende mee.

De Kunstraad is positief over de hoofdlijnen van het rijks cultuurbeleid. Uw stelling dat cultuur in de eerste plaats een intrinsieke waarde heeft, naast de verbindende kracht van cultuur voor en deelname aan onze samenleving, onderschrijft de Kunstraad van harte. U zet uw woorden kracht bij met extra investeringen voor cultuur en geeft aandacht aan de arbeidsmarktpositie binnen de culturele sector. Inspanningen die naar de mening van de Kunstraad eens te meer noodzakelijk zijn om de zware bezuinigingen uit voorgaande jaren op te kunnen vangen.

Naast erfgoed investeert het kabinet de komende jaren extra in cultuur en in historisch-democratisch bewustzijn. De Kunstraad heeft de indruk dat deze extra investering gering is en zich met name richt op de inzet van kunst als middel. Die inzet is zeker belangrijk, zowel voor de samenleving als voor de positionering van de kunst daarin. De Kunstraad doet een pleidooi om de bijzondere positie die kunst heeft als esthetische, emotionele en spiegelende motor in de samenleving niet te vergeten. Los van het feit of een kunstenaar / culturele instelling maatschappelijk geëngageerd werk maakt of niet, moet de maker / culturele instelling zijn artistiek-inhoudelijke keuzes kunnen maken en daarvoor ook gewaardeerd en betaald worden.

In de discussie over het toekomstig cultuurbeleid geeft u terecht veel aandacht voor de positie van de regio. De provincies Drenthe, Fryslân en Groningen en de gemeenten Assen, Emmen, Groningen en Leeuwarden werken onder de titel 'We the North' al intensief samen. Gezamenlijk zetten ze in op talentontwikkeling en cultuureducatie, innovatie, stad en regio. De samenwerking levert positieve energie op bij de bestuurders en ambtenaren. De Kunstraad hecht waarde aan deze samenwerking. Zeker als dit de inhoudelijke visie versterkt en leidt tot minder bureaucratie voor de culturele sector.

Als reactie op de verkenning van de Raad voor Cultuur over de regionalisering van het cultuurbeleid, wees de Kunstraad op het risico van infrastructuur-denken, zoals het instellen van een regionale infrastructuur (RIS) naast de landelijke basisinfrastructuur (BIS). In onze ogen is er sprake van één samenhangende infrastructuur waarin instellingen zich op basis van een door de overheden gezamenlijk geformuleerde opdracht, vanaf de eigen locatie en vanuit het eigen profiel inzetten voor hun 'publiek' in de stad, regio, Nederland of het buitenland.

De Kunstraad hoopt dan ook dat u samen met de regionale overheden en de betrokken (landelijke en regionale) adviesraden, de regionale culturele sector en maatschappelijke organisaties al in een vroegtijdig stadium bij de plannen betreft en zij ook een stem krijgen in de keuzes die worden gemaakt. Gezien het veranderende culturele veld horen daarbij naast bestaande culturele instituten ook nieuwe vormen van artistieke organisaties en cultureel burgerschap te worden betrokken.

Het behoud van het cultureel erfgoed is zoals u het zelf aangeeft in uw visiebrief van groot belang voor toekomstige generaties. Ook zij moeten van dit erfgoed kunnen genieten en het erfgoed blijven beleven. De provincie Groningen kent een grote rijkdom aan cultureel erfgoed in de vorm van boerderijen, borgen, musea en bijzondere collecties. Dit erfgoed staat onder druk door economische recessie en krimp en door de desastreuze gevolgen van aardbevingen voortkomend uit de gaswinning. Uiteraard is dit probleem u bekend, is er veelvuldig overleg met betrokken partijen in de regio en neemt u ook (financiële) maatregelen ter compensatie.

De Kunstraad roept u, als verantwoordelijk minister voor het behoud van het cultureel erfgoed en daarmee de identiteit van Groningen, op de middelen vooral in te zetten voor het behoud en ontwikkeling van het cultureel erfgoed en zo min mogelijk voor proceskosten en juridische procedures. Eigenaren en gebruikers van het erfgoed moeten zich ook daadwerkelijk gehoord voelen.

Samenvattend vragen wij u:

- naast de belangrijke instrumentele inzet van cultuur inhoudelijke en financiële ruimte te bieden aan de bijzondere positie van kunst als esthetische, emotionele en spiegelende motor in onze samenleving;
- uit te gaan van één samenhangende culturele infrastructuur en in te zetten op gezamenlijk opdrachtgeverschap door overheden;
- de regionale culturele sector in een vroegtijdig stadium te betrekken bij de planontwikkeling 2021-2024 en hen ook een stem te geven bij de keuzes die worden gemaakt;
- de middelen voor cultureel erfgoed in Groningen vooral in te zetten voor het behoud en de ontwikkeling van het erfgoed en zo min mogelijk voor proceskosten en juridische procedures.

De Kunstraad kijkt uit naar een positief vervolg op de plannen uit uw visiebrief. We blijven graag vanuit Groningen meedenken en meespreken.

Met vriendelijke groet,
namens het bestuur van de Kunstraad Groningen,

Erik Akkermans, voorzitter.

Ebrien den Engelsman, directeur.